

Sygn. akt II Ka 666/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jerzy Kozaczuk (spr.)
Sędziowie:	SSO Dariusz Półtorak SSO Grażyna Orzechowska
Protokolant:	st. sekr. sąd. Agnieszka Walerczak

przy udziale Prokuratora Luby Filoc

po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 2016 r.

sprawy **K. S.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 300 §2 kk

na skutek apelacji, wniesionych przez prokuratora i pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej

od wyroku Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim

z dnia 16 września 2015 r. sygn. akt II K 157/15

zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy; zwalnia oskarżycielkę posiłkową W. S. od opłaty i wydatków postępowania odwoławczego stwierdzając, że te ostatnie ponosi Skarb Państwa.

Sygn. akt II Ka 666/15

UZASADNIENIE

K. S. został oskarżony o to, że w dniu 6 listopada 2013 r. w M. w celu udaremnienia wykonania orzeczenia Sądu Okręgowego w Siedlcach w sprawie I C 108 /13 dotyczącego zobowiązania go do przeniesienia nieodpłatnie prawa własności wszystkich nieruchomości na rzecz W. S., darowanych mu uprzednio przez nią z mocy umowy darowizny zawartej w dniu 29 kwietnia 1999 r., zbył dwie nieruchomości zagrożone zajęciem położone w miejscowości G., gmina M., składające się z działki nr (...) o powierzchni 0,62 ha i z działki nr (...) o powierzchni 0,67 ha, dla których Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim prowadzi Księgę Wieczystą o nr (...), za łączną kwotę 12500 złotych, czym uszczuplił zaspokojenie swojego wierzyciela W. S. o wymienione nieruchomości, **tj. o czyn z art. 300 § 2 k.k.**

Wyrokiem z dnia 16 września 2015r. Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim oskarżonego K. S. uniewinnił od popełnienia zarzucanego mu czynu, koszty postępowania przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od tego wyroku wnieśli prokurator i pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej.

Prokurator wyrokowi zarzucił obrazę przepisów prawa procesowego w postaci art. 4, art. 7, art. 410 kpk polegającą na uwzględnieniu jedynie okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego, dowolnej ocenie zgromadzonego materiału dowodowego, dokonanej wbrew zasadom prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, wadliwą i wybiórczą ocenę wyjaśnień oskarżonego i dokumentów zgromadzonych w sprawie, co miało wpływ na treść orzeczenia i w rezultacie spowodowało niesłuszne uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Podnosząc ten zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Natomiast pełnomocnik zarzucił:

I. mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów postępowania, a mianowicie:

1. art. 167 k.p.k. poprzez:

- zaniechanie zwrócenia się z urzędu do Sądu Okręgowego - I Wydział Cywilny w Siedlcach o nadesłanie nośników cyfrowych (płyty DVD) z nagrany przebiegiem rozprawy z dnia 24 kwietnia 2013 roku w sprawie I C 108/13 z powództwa W. S. przeciwko K. S. o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli, a następnie przeprowadzenia dowodu z odtworzenia zapisu przebiegu rozprawy - co w konsekwencji doprowadziło do zaniechania przeprowadzenia dowodu weryfikującego zeznania pokrzywdzonej W. S. i świadka M. S. (z których wynikało, iż świadek M. K. była obecna na rozprawach w Sądzie Okręgowym w Siedlcach w sprawie I C 108/13) oraz zeznania świadka M. K. (z których wynikało, iż przed zawarciem z oskarżonym umowy kupna-sprzedazy nieruchomości objętych zarzutem aktu oskarżenia nie miała żadnej wiedzy o fakcie odwołania przez pokrzywdzoną W. S. darowizny przedmiotowych nieruchomości uczynionej wcześniej na rzecz oskarżonego) i skutkowało poczynieniem ustaleń faktycznych sprawy w m.in. w oparciu o uznane za wiarygodny dowód w sprawie zeznania świadka M. K. (w sytuacji gdy wiarygodność tych zeznań budzi poważne wątpliwości),
- zaniechanie zwrócenia się z urzędu do KRUS w M. o udzielenie informacji o aktualnym stanie zadłużenia oskarżonego K. S. wobec KRUS z tytułu składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe i wypadkowe oraz aktualnych zabezpieczeniach hipotecznych na nieruchomościach K. S. z tytułu prawnego zabezpieczenia spłaty tych zaległości oraz udzieleniu informacji o wysokości spłat zadłużenia dokonanych po dniu 6 listopada 2013 roku (czyli po dacie zawarcia umów kupna-sprzedazy nieruchomości objętych zarzutem aktu oskarżenia)

2. art. 7 i 410 k.p.k. poprzez:

- nienależyte rozważenie uznanych za wiarygodne dowody w sprawie dokumentów w postaci zdjęć dokumentujących prace budowlane wykonywane na terenie działek objętych opisem czynu zarzucanego oskarżonemu w akcie oskarżenia przed wydaniem przez Sąd Okręgowy w Siedlcach w sprawie I C 108/13 postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia powódki W. S. - co w konsekwencji doprowadziło do błędnej oceny, iż zdjęcia te (fotografie) nie mają zasadniczego znaczenia dla oceny zachowania się oskarżonego opisanego z zarzucie aktu oskarżenia;
- nienależyte rozważenie treści dokumentów z akt sprawy egzekucyjnej o sygnaturze (...)KRUS w M. (znajdujących się w kopercie na k-350 akt sprawy) - co w konsekwencji doprowadziło do pominięcia treści tych dowodów przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy;
- nienależyte rozważenie treści pisemnej informacji KRUS z dnia 12.01.2015 r. (k-205) o wysokości zadłużenia oskarżonego wobec KRUS wg stanu na dzień 12.01.2015 r. oraz kwotach i sposobie spłat zadłużenia wobec KRUS;
- bezpodstawne obdarzenie wiarygodnością wyjaśnień oskarżonego K. S. oraz zeznań świadka M. K. (co w konsekwencji doprowadziło do poczynienia ustaleń faktycznych sprawy w zakresie motywacji oskarżonego

związanej ze sprzedażą przez niego w toku postępowania sądowego przed Sądem Okręgowym w Siedlcach w sprawie o sygnaturze I C 108/13 nieruchomości objętych roszczeniem pokrzywdzonej W. S. o zobowiązanie oskarżonego do złożenia oświadczenia woli o nieodpłatnym przeniesieniu na pokrzywdzoną własności nieruchomości w związku z odwołaniem przez nią ich darowizny), przy jednoczesnym bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności zeznaniom pokrzywdzonej W. S. i zeznaniom świadka M. S. (co w konsekwencji doprowadziło do pominięcia treści tych dowodów przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy w zakresie motywacji oskarżonego związanej ze sprzedażą przez niego w toku postępowania sądowego przed Sądem Okręgowym w Siedlcach w sprawie o sygnaturze I C 108/13),

II. mogący mieć wpływ na treść orzeczenia błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę tego orzeczenia poprzez przez dowolne, błędne, nie znajdujące oparcia w całokształcie zebranego materiału dowodowego, a przy tym niezgodne z zasadami wiedzy, doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania przyjęcie, iż celem działania oskarżonego (motywacją) w związku ze sprzedażą przez niego dwóch nieruchomości objętych zakresem przedmiotowym sprawy o sygnaturze I C 108/13 Sadu Okręgowego w Siedlcach nie było udaremnienie wykonania orzeczenia Sądu Okręgowego w Siedlcach (i wyrządzenia ten sposób szkody wierzycielce W. S.), lecz chęć uregulowania przez niego zaległości wobec KRUS zabezpieczonych przez KRUS hipotekami ustanowionymi na nieruchomościach - podczas gdy całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego nie pozwalał na poczynienie takich ustaleń.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący również wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Na rozprawie apelacyjnej prokurator i pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej poparli apelację i wnioski w nich zawarte. Oskarżycielka posiłkowa przyłączyła się do stanowiska swojego pełnomocnika. Oskarżony nie stawiał się na rozprawie będąc o jej terminie zawiadomiony prawidłowo.

Sąd Okręgowy w Siedlcach zważył, co następuje.

Obie apelacje zarzucające sądowi meriti błąd w ustaleniach faktycznych oraz nienależytą ocenę dowodów oraz wnioski w nich zawarte o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, jako niezasadne na uwzględnienie nie zasługują. Stwierdzić bowiem należy, iż sąd I instancji trafnie ustalił w sprawie stan faktyczny oraz dokonał jego prawidłowej oceny pod względem prawnym. Również dokonana przez sąd rejonowy ocena dowodów nie zawiera błędów zarówno logicznych jak i prawnych.

Na wstępie stwierdzić należy, iż skarżący w zasadzie nie kwestionują ustaleń sądu, co do przebiegu zdarzenia z udziałem stron. Co do zasady nie kwestionowana jest również ocena dowodów. Skarżący kwestionują praktycznie jedynie jeden dowód i to nie w całości. Chodzi wyłącznie o ten fragment wyjaśnień oskarżonego, w których kwestionuje on brak świadomości w swoim zachowaniu, a mianowicie fakt, iż sprzedając część swojej nieruchomości działał z wyłącznym zamiarem pokrzywdzenia pokrzywdzonej. Jego zachowanie miało bowiem wyłącznie na celu uregulowanie należności na rzecz KRUS. Na jego majątku była przecież ustanowiona hipoteka, a urząd skarbowy podjął czynności egzekucyjne, zmierzające do wyegzekwowania zaległości na rzecz KRUS.

Wprawdzie apelacja pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej zarzuca również dokonanie wadliwej oceny zeznań M. K., jednakże z uwagi na charakter czynu zarzuconego oskarżonemu i zakres jego odpowiedzialności karnej, zeznania tego świadka, wbrew twierdzeniom pełnomocnika, nie mają żadnego znaczenia dla oceny zachowania oskarżonego pod względem prawnym, o czym niżej.

Istota sporu w sprawie niniejszej sprowadza się w istocie do oceny zachowania oskarżonego pod względem prawnym. Podnoszone w apelacji pełnomocnika braki postępowania dowodowego mają jedynie charakter pozorny, i nie mają żadnego wpływu na ustalenia faktyczne w sprawie niniejszej, jak również na ewentualną ocenę zachowania oskarżonego pod względem prawnym.

Sąd Okręgowy w Siedlcach podziela utartą linię orzecznictwa z której wynika, że: „Przestępstwo określone w art. 300 § 2 k.k. dotyczy także mienia "zagrożonego zajęciem". Nie jest więc wymagane, aby w czasie przestępnego działania istniało już orzeczenie, którego wykonanie sprawca chce udaremnić.” – por. m.in. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 12 lutego 2014 r., sygn. II AKa 294/13 – LEX nr 1499092.

Jak wynika z niebudzących wątpliwości ustaleń sądu rejonowego w dniu 7 listopada 2012 r. (k. 12-13), oskarżycielka posiłkowa W. S. podjęła działania w celu odzyskania swojej nieruchomości, którą na mocy aktu notarialnego (k. 4-11), w dniu 29 kwietnia 1999 r., przekazała na rzecz swojego syna – oskarżonego K. S.. Ponieważ nie doszło do polubownego załatwienia kwestii odwołania darowizny, w dniu 21 stycznia 2013 r. oskarżycielka posiłkowa wystąpiła ze stosownym pozwem do Sądu Okręgowego w Siedlcach (k. 17-22). W dniu 6 listopada 2013 r., oskarżony zbył aktem notarialnym (k. 23-28) dwie działki o nr (...) położone na terenie miejscowości G., dla których prowadzona jest w Sądzie Rejonowym w Mińsku Mazowieckim księga wieczysta o nr (...). Wyrokiem z dnia 26 stycznia 2015 r., sygn. IC 108/13 (k. 225-227), Sąd Okręgowy w Siedlcach uwzględnił powództwo oskarżycielki posiłkowej orzekając o odwołaniu darowizny na rzecz oskarżonego. W odniesieniu do dwóch w/w a sprzedanych już działek, sąd zasądził od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonej ich równowartość, w wysokości kwoty ich sprzedaży wskazanej się w akcie notarialnym.

Tylko przytoczenie wyżej wymienionych dowodów, w zestawieniu z cyt. orzeczeniem jednoznacznie zdaniem sądu odwoławczego wskazuje, że zachowanie oskarżonego z formalnego punktu widzenia wyczerpuje dyspozycję art. 300§2 k.k.. W tej sytuacji prowadzenie jakiegokolwiek dodatkowego postępowania dowodowego, o którym wspomina w swojej apelacji pełnomocnik wydaje się bezcelowe. Fakt czy świadek M. K. miała ewentualną świadomość tego, czy toczy się postępowanie o odwołanie darowizny jest też bez znaczenia, bo nie ma wpływu na ewentualną odpowiedzialność oskarżonego. Okoliczność ta mogłaby mieć ewentualne znaczenie, gdyby M. K. postawiono zarzut podżegania oskarżonego do popełnienia przestępstwa, co jednak w przedmiotowej sprawie nie miało miejsca. Żądanie zaś dodatkowych informacji z KRUS w przedmiocie ewentualnego zadłużenia oskarżonego, wynika chyba z niezbyt precyzyjnego zapoznania się przez pełnomocnika z aktami sprawy, bowiem stosowne informacje znajdują się na k. 205 oraz w zbiorczej kopercie k. 350, które to dokumenty zostały w całości zaliczone do materiału dowodowego. Podniesienie zarzutu o brakach materiału dowodowego musi budzić dodatkowe zdziwienie, zwłaszcza jeśli się zważy na zarzut z punktu 2 apelacji pełnomocnika, w którym zarzuca sądowi rejonowemu nienależyte rozważenie okoliczności wynikających z dokumentów KRUS. Kierując się powyższymi przesłankami należało stwierdzić, iż postępowanie dowodowe nie jest dotknięte brakami o jakich wspomina w swojej apelacji pełnomocnik. Nie wymaga więc procesowego uzupełnienia.

Jak już wspomniano istota sporu w sprawie niniejszej sprowadza się do oceny zachowania oskarżonego pod względem prawnym, zaś jedynym faktycznie kwestionowanym przez skarżących dowodem jest wskazany wyżej fragment wyjaśnień oskarżonego. Mając na uwadze, że podniesione przez skarżących zarzuty obraży art. 7 k.p.k. są w zasadzie tożsame z zarzutem błędu w ustaleniach faktycznych, a ich uzasadnienie w obu apelacjach opiera się praktycznie na tych samych bądź bardzo podobnych przesłankach, obie apelacje oraz zarzuty błędu w ustaleniach faktycznych oraz obraży art. 7 k.p.k. zostaną omówione łącznie.

Sąd Okręgowy w Siedlcach w pełni aprobuje pogląd wyrażony w tezie 11 do art. 300§2 k.k. – Kodeks Karny Komentarz tom III s. 410, Gdańsk 1999, pod redakcją Oktawii Górniok, z którego wynika, że „Jest to przestępstwo kierunkowe i jego strona podmiotowa ogranicza się do zamiaru bezpośredniego”.

We wstępnej części tego uzasadnienia sąd odwoławczy odnosząc się do zakresu postępowania dowodowego, za przywołanym orzecznictwem uznał, iż zachowanie oskarżonego z formalnego punktu widzenia wyczerpuje dyspozycję przestępstwa z art. 300§2 k.k..

Jest faktem oczywistym, nie kwestionowanym przez strony, iż oskarżony był pełnoprawnym właścicielem nieruchomości położonej we wsi G.. Miał więc prawo do dowolnego nią rozprzedażania, a więc również i do jej zbycia. Jego praw nie ograniczał również fakt, że była ona obciążona ustanowioną na niej hipoteką. Tak więc sprzedaż przez

oskarżonego nieruchomości pozostawała w ramach jego uprawnień władczych. Zostało to potwierdzone stosownym aktem notarialnym.

W tym miejscu należy postawić podstawowe pytanie, które ma znaczenie dla rozstrzygnięcia w sprawie niniejszej, a mianowicie czy posiadanie przez oskarżonego wiadomości o tym, że zostało wszczęte postępowanie o odwołanie wcześniejszej darowizny, i mimo to, sprzedanie części nieruchomości objętej tym postępowaniem, pozwala na przypisanie mu zamiaru bezpośredniego popełnienia przestępstwa z art. 300§2 k.k.?

Zdaniem Sądu Okręgowego w Siedlcach opieranie ewentualnego sprawstwa jedynie na samym fakcie posiadania wiedzy o podjęciu działań zmierzających do szerokokorozumianego odzyskania wierzitelności, i ustalanie jedynie w oparciu o to winy umyślnej w formie zamiaru bezpośredniego, jest niewystarczające i zbyt daleko idące. Jest bowiem rzeczą oczywistą, że żaden sąd orzekający nie jest związany dochodzonym roszczeniem. Nie musi go przecież uwzględnić. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy dochodzący swoich praw, opiera je wyłącznie na podstawach uznaniowych. Taką podstawą jest niewątpliwie wskazana w art. 898§1 k.c. „rażąca niewdzięczność”. Tak więc samo wystąpienie z powództwem, nie jest jeszcze zdaniem sądu odwoławczego wystarczające do przypisania zamiaru bezpośredniego, chociaż może pozwalać na uznanie działania w zamiarze ewentualnym, ale taki zamiar nie jest przecież wystarczający do przypisania sprawstwa przestępstwa z art. 300§2 k.k..

Z inną oceną zachowania moglibyśmy mieć do czynienia jedynie wtedy, gdy strona występując z powództwem o odwołanie darowizny, występuje jednocześnie z wnioskiem o jego zabezpieczenie w formie zakazu zbywania nieruchomości. Przenosząc to na grunt sprawy niniejszej stwierdzić należy, iż z wnioskiem o zabezpieczenie powództwa pełnomocnik pokrzywdzonej wstąpił dopiero w dniu 15 maja 2014 r., a więc po upływie 6 miesięcy od daty sprzedaży części nieruchomości (k. 91). Przypomnieć natomiast wypada, że z powództwem wystąpiono w dniu 28 stycznia 2013 r. (k. 17), a więc oskarżycielka posiadała wyjątkowo dużo czasu do uzyskania sądowego zakazu zbywania nieruchomości przez oskarżonego.

Szczególnego podkreślenia wymaga fakt, że w dniu 31 października 2013 r., Sąd Okręgowy w Siedlcach zawiesił postępowanie o odwołanie darowizny (k. 90). Uczynił to na wniosek pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej. Zawieszenie miało trwać do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego w sprawie IIK 1263/13, dotyczącej znęcania się oskarżonego nad pokrzywdzoną, które miało mieć miejsce w okresie od 1 czerwca 2012 r. do 25 lipca 2013 r.. Akt oskarżenia w/w sprawie został skierowany do sądu w dniu 30 września 2013 r. (k. 89). Z uzasadnienia postanowienia o zawieszeniu postępowania wynika jednoznacznie, iż zdaniem pełnomocnika ustalenia w sprawie karnej będą przydatne do rozstrzygnięcia sprawy o odwołanie darowizny.

Przypomnieć w tym miejscu wypada, że zgodnie z dyspozycją art. 898 k.c., darczyńca może odwołać darowiznę nawet już wykonaną, jeżeli obdarowany dopuścił się względem niego rażącej niewdzięczności. Stwierdzenie niewdzięczności zdaniem Sądu Okręgowego w Siedlcach, nie musi wcale wynikać z rozstrzygnięcia innego organu np. wyroku sądu karnego. Może być ustalone również podczas procesu o odwołanie darowizny.

Ze sposobu procedowania w sprawie IC 108/13 Sądu Okręgowego w Siedlcach, a zwłaszcza z działań procesowych podejmowanych przez strony wynika jednoznacznie, że strony uznały za niewystarczający do merytorycznego rozstrzygnięcia, dotychczasowy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, odnoszący się niewątpliwie do ewentualnej rażącej niewdzięczności. Co więcej to właśnie pełnomocnik powódki wniosł o zawieszenie postępowania do czasu wydania ewentualnego wyroku skazującego. Decyzję sądu o zawieszeniu postępowania, oskarżycielka uzyskała w dniu 31 października 2013 r.. Rodzi się więc pytanie, czy wobec zawieszenia postępowania cywilnego i braku sądowego zakazu zbywania, oskarżony mógł mieć świadomość, że nie może sprzedać nawet części swojej nieruchomości? Nie ma przecież zakazu sprzedaży, a postępowanie o odwołanie darowizny zostaje zawieszone, aż do czasu zakończenia sprawy karnej o znęcanie. Jest sprawą oczywistą, iż samo wniesienie aktu oskarżenia nie przesądza o winie. Sąd nie musiał przecież wydać wyroku skazującego, a tylko taki wyrok dawał ewentualnie podstawę do odwołania darowizny. Zawieszenie więc postępowania cywilnego, przy jednoczesnym braku zabezpieczenia powództwa, nie pozwalała zdaniem sądu okręgowego w sposób niebudzący na przyjęcie, iż oskarżony miał pełną

świadomość, iż nie może sprzedawać części nieruchomości, zwłaszcza, iż nieprawomocny wyrok skazujący zapadł dopiero w dniu 4 lutego 2014 r..

Oskarżony zbył jedynie te działki gruntu, na których ustanowiona była hipoteka. Swoje zachowanie tłumaczył chęcią uniknięcia dodatkowych kosztów wynikających z braku realizacji należności na rzecz KRUS. Prokurator w swoim środtku odwoławczym uznaje tą okoliczność jaką nie mającą znaczenia w sprawie niniejszej. Z tego typu poglądem nie można się niestety zgodzić. Abstrahując już od jakości środka odwoławczego wywiezionego przez prokuratora (np. odwołanie się w uzasadnieniu do innego dokumentu procesowego), okoliczność ta ma istotne znaczenie do rozstrzygnięcia w sprawie niniejszej. Dotyczy bowiem pobudek działania potencjalnego sprawcy, a więc okoliczności wpływających na określenie jego zamiaru.

Jak już wspomniano z wyjaśnień oskarżonego wynika, że przyczyną sprzedaży części nieruchomości była chęć spłaty zadłużenia i uniknięcie zajmowania kolejnych nieruchomości (k. 334 z ujawnionymi z k.294v). Jak wynika z pisma Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Placówka Terenowa w M. z dnia 15 stycznia 2015 r. (...) (k. 205), oskarżony posiadał na ten dzień zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek. Na zadłużenie to składały się kwota główna oraz odsetki. Z tego samego pisma wynika, że w grudniu 2013 r., oskarżony spłacił część zadłużenia za okres do 2009 r., na który również składała się kwota główna w wysokości 5650,70 zł i odsetki wynoszące 3854,30 zł. Nawet pobieżne porównanie tych kwot wskazuje, iż odsetki oscylują w wysokość 60% należności głównej. Jest w tej sytuacji faktem oczywistym, że dłużnik powinien być zainteresowany szybką spłatą zadłużenia, celem uniknięcia dodatkowych kosztów, w tym również i tych wynikających z samego przeprowadzenia egzekucji.

Nie ulega wątpliwości, iż nieruchomości zbyte przez oskarżonego zostały wcześniej obciążone hipoteką. Zbycie ich więc na drodze ewentualnej licytacji mogło spowodować, iż zbywca-oskarżony nie mógłby osiągnąć takiej ceny, jak w przypadku sprzedaży na wolnym rynku. W tej sytuacji fakt, iż oskarżony sprzedał działki wybranej osobie, nie uzasadnia jeszcze tezy, iż jego zamiarem nie było pokrycie zadłużenia. Jest dla sądu odwoławczego faktem oczywistym, iż M. K. była osobą zainteresowaną w nabyciu działek położonych w miejscowości G.. Posiadała przecież nieruchomości graniczące z działkami oskarżonego. Mogła więc zapłacić mu nawet wyższą niż optymalną w danych warunkach cenę. Jednakże jej chęć nabycia nieruchomości, a następnie nawet zorganizowanie ich zakupu, nie podważa zdaniem sądu okręgowego wyjaśnień oskarżonego, że jego podstawowym celem było pokrycie zadłużenia.

Obaj skarżący w swoich apelacjach twierdzą, że wyjaśnienia oskarżonego, w których mówi o pobudkach działania są nieprzekonywujące. Na poparcie swojej tezy nie przedstawiają praktycznie żadnej argumentacji. Tymczasem jak to wynika z dokumentów KRUS (teczka zbiorcza k. 350), organ ten podjął już wcześniej działania mające na celu odzyskanie od oskarżonego zadłużenia na drodze egzekucji – pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego w M. z dnia 24 lipca 2013 r., nr (...) - (...). Wynika z niego, iż zajęto oskarżonemu wynagrodzenie za pracę. Nie bez znaczenia dla oceny zachowania oskarżonego jest również pismo Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Placówka Terenowa w M. z dnia 31 stycznia 2014 r. (...), z którego wynika, iż Urząd Skarbowy przekazał na konto KRUS kwotę 9595,70 zł, realizując tym samym **spłatę wszelkich zaległości objętych postępowaniem egzekucyjnym**. Dokument ten wskazuje dodatkowo na jeszcze jedną okoliczność. Egzekucja z nieruchomości oskarżonego, należności na rzecz KRUS nie miała wcale abstrakcyjnego charakteru, a była w pełni realna.

Jak wynika z aktu notarialnego nr (...)z dnia 6 listopada 2013 r. (k.23-28), oskarżony sprzedał działki za kwotę 12 500 zł. Odpowiednio 7500zł działka nr (...) i 5000zł działka nr (...). Porównanie cen zakupu działek jednoznacznie wskazuje, że sprzedaż jednej działki nie wystarczała na pokrycie całości zadłużenia, w tym również i tego jego fragmentu, co do którego rozpoczęto egzekucję. Szczególnego podkreślenia wymaga §3 aktu. Wynika z niego, iż oskarżony otrzymał jedynie kwotę 2580 zł, zaś pozostała część ma zostać wpłacona na rzecz Urzędu Skarbowego w M. w celu spłaty wierzytelności zabezpieczonych hipoteką.

Treść tego aktu notarialnego nie podważa więc wyjaśnień oskarżonego, że jego wyłącznym celem było pokrycie należności, co do których rozpoczęta została procedura egzekucyjna. Dodatkowo je potwierdza. Oskarżony mógł przecież sprzedać znacznie większy obszar swojej nieruchomości, ale ograniczył się jedynie do tego fragmentu, który

był obciążony hipoteką, i który dawał podstawę do pokrycia obciążających go należności. Podkreślenia wymaga tu fakt, iż oskarżony nie miał innego majątku, który pozwalałby mu na pokrycie zobowiązań. Fakt, iż oskarżony przeznaczył część dochodów ze sprzedaży działek na własne potrzeby nie podważa wcale wiarygodności jego wyjaśnień, zwłaszcza jeśli się zważy na złą sytuację zdrowotną jego rodziny.

Reasumując należy twierdzić, iż zebrane w sprawie dowody oceniane we wzajemnym ze sobą powiązaniu, nie dają podstawy do podważenia wiarygodności wyjaśnień oskarżonego, że wyłączną przyczyną sprzedaży dwóch działek położonych na terenie wsi G. była chęć pokrycia dotychczasowego zadłużenia na rzecz KRUS, a nie chęć działania na niekorzyść pokrzywdzonej. Przypomnieć wypada, iż oskarżony był pełnoprawnym właścicielem rzeczy, a jego prawo do rozporządzenia rzeczą nie zostało na drodze prawnej ograniczone, chociaż taka możliwość obiektywnie istniała. Tym samym nie można przyjąć, iż oskarżony sprzedając działki działał z zamiarem kierunkowym wyrządzenia wyłącznie szkody oskarżycielce posiłkowej, a swoje matce. Oskarżony musiał przecież pokryć należności na rzecz KRUS, gdyby tego nie zrobił, a także nie zbył nieruchomości, to wobec ustanowionej hipoteki obowiązek zapłaty przeszedłby na oskarżycielkę posiłkową. Pokrzywdzona zmuszona byłaby je pokryć, a w razie nie uczynienia tego, ewentualnie musiałaby się poddać egzekucji tej nieruchomości. Zauważyć należy, że należności należne KRUS byłyby większe, bowiem zostałyby powiększone o dodatkowe odsetki za zwłokę.

W tym miejscu należy wrócić do początkowych rozważań sądu, abstrahując od realiów sprawy niniejszej, a mianowicie czy samo podjęcie działań mających na celu odzyskanie szeroko rozumianych wierzytelności jest wystarczające do przypisania sprawstwa z art. 300§2 k.k., które przecież może być popełnione wyłącznie z zamiarem bezpośrednim.

Zdaniem Sądu Okręgowego w Siedlcach w tym składzie orzekającym, taka interpretacja jest zbyt daleko idąca. Wszczęcie postępowania cywilnego rodzi wprawdzie po stronie sprawcy świadomość ale jedynie o możliwości utraty rzeczy. Nie jest to natomiast równoznaczne z pewnością o utracie przedmiotu będącego aktualną własnością potencjalnego sprawcy. Nie daje więc podstawy do przyjęcia, że właściciel lub posiadacz rzeczy zostanie pociągnięty do odpowiedzialności karnej, za ewentualne rozporządzenie rzeczą czy roszczeniem. Odpowiedzialność nie może mieć charakteru abstrakcyjnego, ale musi być następstwem dokonanych ustaleń faktycznych oraz jednoznacznie ustalonego zamiaru sprawcy. Nie może być interpretowana wyłącznie poprzez sam fakt sprzedaży przedmiotu, co do którego inna osoba rości sobie prawa, które w konsekwencji okażą się uzasadnione.

Kierując się powyższymi przesłankami, Sąd Okręgowy w Siedlcach nie znalazł podstaw do uwzględnienia apelacji zarówno prokuratora jak i pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej i zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Orzeczenie o kosztach uzasadniają przepisy art. 634 i art. 632 ust. 2 k.p.k..

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy w Siedlcach orzekł jak w wyroku.